T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2022/50
KARAR NO : 2022/85
KARAR TR : 28/02/2022

ÖZET: 2918 sayılı Kanun'un 65. maddesi uyarınca verilen idari para cezası ile aracın gerekli izinler sağlanıncaya kadar trafikten men edilmesine ilişkin kararın iptal edilmesi istemiyle açılan davanın 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3 ve 27/8. maddesihükümleri uyarınca İDARİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

KARAR

Davacı : B... M.... İ... San. ve Tic. A.Ş.
Vekili : Av. F.A. M
Davalı : Bursa Valiliği
Vekili : Av. İ.Y

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Bursa Valiliği Bölge Trafik Denetleme Şube Müdürlüğünce yapılan denetim sırasında, ağırlık ve boyutları bakımından taşınması özel izne bağlı olan eşyanın izin alınmadantaşındığının tespit edildiğinden bahisle, sürücü belgesi sahibi A... E.... adına 18/07/2021 tarihli ve MA-75506973 seri-sıra sayılı Trafik İdari Para Cezası Karar Tutanağı düzenlenerek,2918 sayılıKarayolları Trafik Kanunu'nun 65. maddesinin birinci fikrasının (f) bendi uyarınca 670 TL idari para cezası verilmiş, düzenlenen Araç Trafikten Men Tutanağı ile araç trafikten men edilerek muhafaza altına alınmıştır.

2. Davacıaraç sahibi şirket vekili, idari para cezası ile trafikten men tutanağının iptali istemiyle adli yargı yerine başvuruda bulunmuştur.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

3. **Bursa 4. Sulh Ceza Hâkimliği 08/11/2021 tarihli ve D.İş No.2021/5035, K.2021/5035 sayılı kararı** ile, 5326 sayılı Kanun'un 27/8. maddesi gereğince idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görüleceği, bu nedenle başvurunun çözümünün idari yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş, davalı vekili tarafından yapılan itiraz Bursa 5. Sulh Ceza Hakimliğinin 30/12/2021 tarihli ve D.İş No.2021/8201 sayılı kararı ile kesin olarak reddedilmiştir.

4. Davacı vekili, bu kez aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

5. **Bursa 4. İdare Mahkemesi 22/12/2021 tarihli ve E.2021/1214 sayılı kararı**ile, davanın sadece idari para cezasının iptali istemiyle açıldığını ileri sürerek, 2918 sayılı Kanun'da yargı yoluna ilişkin bir düzenleme bulunmadığından 5326 sayılı Kanun uyarınca uyuşmazlığın görüm ve çözümünün adli yargı yerine ait olduğu sonucuna varıldığını açıklayarak, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulmasına ve davanın incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

6. 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun *"Araçların yüklenmesi"* başlığı altında düzenlenen 65. maddesi şöyledir:

"Araçların yüklenmesinde, yönetmeliklerle belirlenen ölçü ve esaslara aykırı olarak;

.....

f) Ağırlık ve boyutları bakımından taşınması özel izne bağlı olan eşyanın izin alınmadan yüklenmesi, taşınması ve taşıttırılması,

.....

yasaktır.

Birinci fıkranın (a) bendi hükümlerine uymayanlara50 Türk Lirası; (d), (h), (i), (j) ve (k) bentleri hükümlerine uymayanlara 125 Türk Lirası; (e) ve (f) bentlerindeki hükümlere uymayanlara 250 Türk

Lirası; (c) ve (g) bentleri hükümlerine uymayan işletenlere 500 Türk Lirası, (g) bendine aykırı yük gönderenlere 1.000 Türk Lirası idarî para cezası verilir. Ayrıca, bütün sorumluluk ve giderler araç işletenine ait olmak üzere, fazla yolcular en yakın yerleşim biriminde indirilir, birinci fıkranın (e) ve (f) bentlerindeki şartlara uymayan yük taşımasında kullanılan taşıtlar, gerekli izinler sağlanıncaya kadar trafikten men edilir."

7. Uyuşmazlık Mahkemesi, 2918 sayılı Kanun'un 116. maddesi kapsamında araç tescil plakasına göre düzenlenenler dışında trafik zabıtasınca uygulanan idari para cezalarına karşı açılan davaları; bu uygulamanın idari ceza kapsamında bulunması; kanunda idari cezalarla ilgili davalarda görevli yargı yerini açıkça belli eden bir hükme yer verilmemesi; bu Kanun'da gösterilen adli cezalara hükmetmekle görevli mahkemeye işaret eden 112. maddeye de herhangi bir atıfta bulunulmamış olması karşısında ve göreve ilişkin genel ilkelere göre idari yargının görev alanında görmüş iken; 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun yürürlüğe girmesinden sonra;öngörülen trafik para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 2918 sayılı Kanun'da da bu para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşıldığından, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde belirtildiği üzere, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı nedeniyle, görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Kanun hükümleri dikkate alınacağından, idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanun'un 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varmıştır.

8. Uyuşmazlığın, aracın gerekli izinler sağlanıncaya kadar trafikten men edilmesine ilişkin kısmına gelince:

9. 5326 sayılı Kanun'un *"Saklı tutulan hükümler"* başlığını taşıyan 19. maddesi şöyledir:

"(1) Diğer kanunlarda kabahat karşılığında öngörülen belirli bir süre için;
a) Bir meslek ve sanatın yerine getirilmemesi,
b) İşyerinin kapatılması,
c) Ruhsat veya ehliyetin geri alınması,
d) Kara, deniz veya hava nakil aracının trafikten veya seyrüseferden alıkonulması,
gibi yaptırımlara ilişkin hükümler, ilgili kanunlarda bu Kanun hükümlerine uygun değişiklik yapılıncaya kadar saklıdır."

10. Uyuşmazlığın çözümü için, aracın gerekli izinler sağlanıncaya kadar trafikten men edilmesine ilişkin karar, 2918 ve 5326 sayılı Kanunlar uyarınca incelendiğinde, kararın idari davaya konu edilebilecek kesin ve yürütülmesi zorunlu idari bir işlem olduğu, 2918 sayılı Kanun'un 112. maddesinde, maddede değişiklik yapılmadan önce de, değişiklikten sonra da aracın geçici olarak trafikten men edilmesi hususunun düzenlenmediği, sulh ceza mahkemelerinin görevine dahil edilmediği ve 5326 sayılı Kanun'un19.maddesinde,diğerkanunlardakabahat karşılığındaöngörülenbelirli birsüreiçinkara nakil aracının trafikten alıkonulmasına ilişkin hükümlerin geçici istisnalar içinde sayıldığı dikkate alındığında; aracın gerekli izinler sağlanıncaya kadar trafikten men edilmesine ilişkin davaya bakma görevinin idare mahkemesine ait olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

11. Öte yandan, 30/03/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 06/12/2006 tarihli ve 5560 sayılı Kanun'un 31. maddesiyle değişik3. maddesi ise şöyledir:

"(1) Bu Kanunun;
a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,
b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,
uygulanır."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

12. Uyuşmazlık Mahkemesinin Muammer TOPAL'ın başkanlığında, Üyeler Birol SONER, Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 28/02/2022 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

13. Raportör-Hâkim Gülten Fatma BÜYÜKEREN'in, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra; gereği görüşülüp düşünüldü:

14. Dava, 2918 sayılı Kanun'un 65. maddesinin birinci fıkrasının (f) bendi uyarınca verilen idari para cezası ile aracın gerekli izinler alınıncaya kadar trafikten men edilmesine ilişkin kararın iptal edilmesi istemiyle açılmıştır.

15. Kabahatler Kanunu'nun 27. maddesine, 5560 sayılı Kanun ile eklenen sekizinci fıkrasında; idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının, bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görüleceği kurala bağlanmış, bu maddeningerekçesinde de bu hükümle, Kabahatler Kanunu'ndaki düzenlemelerin ortaya çıkardığı bağlantı sorununa çözüm getirilmesinin amaçlandığı ifade edilmiştir.

16. 19/12/2006 tarihinde yürürlüğe giren bu düzenlemeye göre, Kabahatler Kanunu'nun; idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda iseuygulanmayacağı ancak; idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının, bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görüleceği anlaşılmaktadır.

17. Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir kanunla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

18. Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir kanun ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni kanuna göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni kanundaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

19. Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkemenin davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

20. İncelenen uyuşmazlıkta, öngörülen trafik para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 2918 sayılı Kanun'da da bu para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği, ancak; idari para cezasına konu işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak (aynı maddi olay nedeniyle, aynı araç ile ilgili olarak) aracın trafikten men edilmesi kararı da verildiği ve birlikte dava konusu edildikleri anlaşıldığından; idari para cezasına ilişkin kararın hukuka aykırılığı iddiasının da, idari yargı yerinde görüleceği kuşkusuzdur.

21. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesi ve aynı Kanun'un 27. maddesine 5560 sayılı Kanun'la eklenen sekizinci fıkra hükmü bir arada değerlendirildiğinde, 2918 sayılı Kanun'un 65. maddesinin birinci fıkrası uyarıncaverilen para cezasının ve aracın gerekli izinler alınıncaya kadar trafikten men edilmesine ilişkin kararın iptali istemiyle açılan davanın çözümünde idari yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

22.Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Bursa 4. İdare Mahkemesinin22/12/2021 tarihli ve E.2021/1214 sayılı başvurusunun reddi gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde İDARİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Bursa 4. İdare Mahkemesinin 22/12/2021 tarihli ve E.2021/1214 sayılı BAŞVURUSUNUN REDDİNE,

28/02/2022 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Muammer	Birol	Nilgün	Doğan
TOPAL	SONER	TAŞ	AĞIRMAN

Üye	Üye	Üye
Aydemir	Nurdane	Ahmet
TUNÇ	TOPUZ	ARSLAN